

**Шагъарла
методобъединениеличи
доклад**

Тамашала дугъби

Мях1яммадова Р.В.
СОШ №2
Г.Избербаш

1. Дугьбала диктант

къама-къам

ганзи

ишара

къялкъя

убяхъ

дях1и

ажал

Х1яжи

Ума

х1ери

къиза

барха

мех1е

гъала

кура

хъара

зизи

мява

2. Сегъунти к1ел девлизирад
детаурти ишди учидяхъ дугъби?

Ц1алабилкъ- ц1а билкъес

г1янжукъ- г1янжи укъес

дец1агар- ...

г1ях1гъабза-...

къялизан - ...

вах1ушкан- ...

сункишхъян- ...

зекалкъан - .. ва ц.

3. Гъудурти дугъби дучес.

*Адам, къулса, инсан, бухъянси, мер, г1еркъаси, заб, муса,
савли, гата, марка, зубари, янсава, хамха, пашманси,
г1янруч1, шала, уръи, кесек, к1уц1ул, нур, чарх, дару, мякъ,
урчи ва ц...*

Адам- инсан

Къулса – к1уц1ул

Бухъянси- г1еркъаси

Мер- муса

Савли- г1янруч1

Гата- жита

Заб- марка

Зубари- уръи

Хамха- чарх-къаркъала

Пашманси- хумарси

4. К1ирка х1урпри тикрардирни

- **Т1- т1амалис:**

Г1янруч1 т1айчиб чат1ала
Бирар т1ама бикъули,
Сунела урк1ила дев
Арцантази бурули.

- **Хъ- т1амалис:**

Унхъразир хъярбира
Ахъ- ахъли дерхъиб
Хъумачир хъарара
Дахъ- дахъал дак1иб.

● **К1 –лис:**

К1азли биц1иб бурушван
К1ант1иси саби к1 х1ярп
К1ант1кабик1ар к1ап1рази
К1айкабилзан к1авлизи.

● **Хь-лис:**

Хь- урхьула хьамхьа саб
Ц1яба- хьанц1ли рурх1уси
Хь- мегьла умхьура саб
Ласбарадли ибхьуси.

5. Дарган мезли пикрибик1ахъес багъираби

К1ел бурав лер Булатла
Х1ябал г1ябул Г1ялила
Авал мача Маремла
Селра агу Каримла.
Сегъуна саби луг1и
Лерилра сек1ултала ?

Шамильла лер к1ел шагъи
Г1яббасла ца г1яббаси
Шамильла ва Г1яббасла
Чум кепек лерал багъи?

6. Ишти фразеологизмаби секьяйда ак1убтил бурес:

Лацла бях1гъуна

Гурдала къуйрукъгъуна   **(-гъуна)**

Ц1ала т1якъгъуна

Къаркъала бут1агъуна

Шинна к1ант1ван

Х1уйзиб занзиван

Усилаб вацаван

Мучилизиб чякаван

Миъличиб дягаван

(- ван)

**7. Синонимти (фразеологизмаби)
пикридарес:**

Бец1ли абикьурти.

Гъез гъяриан.

Гидгарличир гъез луг1ян.

Ца кьяш х1яблабси.

Т1имкълизи викес.

Мерличи катес.

Къяли буцес...

8. Фразеологизмаби антонимти пикридарес:

- Гидгарличиб гъез луг1ян – кисала хъар абхъибси.
- Къянкъубала гъалав- урхънала г1елав.
- Урк1и ц1ударбиэс- урк1и шалабиэс.
- Някъбачив вихес – къакъалав ватес.

9. Омонимти фразеологизмаби:

Къяшмачи т1ашватес

- 1) Вяркъес
- 2) Сагъварес

10. Чили дахъал дучес вирарал?

Лезми г1еркъабаили саби.

Лезмила дяхъи сагъх1ебирар

Лезмила лига агара

Лезмиличи мегъ чедихъиб

Лезми буцадли, бек1 уцар

Лезми г1еркъасила, г1якълу къант1а бирар

Х1улбала гъалав халаваиб

Х1улби г1яярли, урк1и бисули

Х1улби дигъи сари

Х1улби делкъх1еделкъун

Х1ули чеббалк1ун

Х1улбала шала касиб

**Лех1ихъутас
баркалла!**